

Jan Malvin Iversen
Naviteidet
9162 SØRSTRAUMEN

Tillatelse til utsetting av utenlandske treslag – fjelledelgran på Naviteidet

Vi viser til søknad om utsetting av utenlandske treslag av 16. 06. 2014. Det søkes om utsetting av fjelledelgran på Naviteidet i Kvænangen kommune. Vi beklager lang saksbehandlingstid som skyldes stor saksmengde her hos Fylkesmannens miljøvernavdeling.

Fylkesmannen har behandlet søknaden etter forskrift om utsetting av utenlandske treslag og fatter følgende

Vedtak:

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 30 a og forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, gir Fylkesmannen i Troms tillatelse til å plante ut 250 fjelledelgran pr. dekar på 4 dekar på gnr.36, bnr. 25 i Naviteidet i Kvænangen kommune.

Tillatelsen gis etter at vi har vurdert at den omsøkte utsettingen av fjelledelgran ikke vil medføre vesentlige uheldige følger for biologisk mangfold.

Tillatelsen gis på følgende vilkår.

1. Utplantingen skal skje på areal angitt på kart som følger søknad av 16. 06. 2014.
2. Trær skal hogges på et stadium før frøsetting. Trær som ikke blir brukt som juletrær skal også fjernes før frøsetting.
3. Tillatelsen gjelder til 31.12.2016

Vedtaket kan påklages til Direktoratet for naturforvaltning innen 3 uker etter mottakelsen av dette brev, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og § 29. Eventuell klage begrunnes og sendes via Fylkesmannen i Troms

Søknaden:

Det søkes om utsetting av fjelledelgran, 250 trær pr dekar, på et areal på 4 dekar på gnr. 36, bnr 25 på Naviteidet i Kvænangen kommune. Formålet er å dyrke juletrær for salg. Det er ordinær løvskog med innslag av furu i området som skal tilplantes. Området har gode næringsforhold og passer godt for planting av fjelledelgran. Dersom det blir spredning vil søker foreta aktiv manuell skogrydding.

Regelverket

Naturmangfoldloven § 30a sier at ingen uten med hjemmel i § 31 eller tillatelse fra myndigheten må sette ut organismer av arter og underarter som ikke finnes naturlig i Norge, herunder utenlandske treslag. Utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål krever særskilt tillatelse etter forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, (FOR-2012-05-25-460). Ansvar for søknadsbehandlingen ligger hos miljøvernavdelingen men landbruksavdelingens skogfaglige kompetanse skal trekkes inn ved behandling av søknadene.

Formålet med forskriften er å hindre at utsetting av utenlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet. Naturmangfoldet er her definert som biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold. Utenlandske treslag er arter eller underarter eller sorter av trær som ikke har sitt nåværende eller historiske naturlige utbredelsesområde i Norge. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til utsetting av utenlandske treslag skal eventuelle uheldige følger for naturmangfoldet vektlegges. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å tro at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige virkninger for biologiske mangfold.

Den som er ansvarlig for utsetting skal i rimelig utstrekning treffe tiltak for å hindre at utsettingen får uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Det er en plikt til internkontroll som skal legges frem ved forespørsel og som omfatter rutiner for å sikre at kravene i forskriften blir holdt.

Naturmangfoldloves § 7 (§§ 8 – 12) skal legges til grunn som retningslinjer når det fattes beslutninger som kan påvirke naturmangfold. Kunnskapsgrunnlaget skal være godt nok til å fatte beslutningen (§8), hvis ikke skal føre var prinsippet i § 9 legges til grunn. Påvirkningen av økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemer er eller vil bli utsatt for § 10, kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11 og det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som begrenser skade på naturmangfoldet og gir de beste samfunnsmessige resultater § 12.

Fylkesmannens vurdering

Vi har vurdert om utplanting av fjelledelgran vil påvirke viktig biologisk mangfold på stedet det plantes og om det er fare for spredning som vil påvirke viktig naturmangfold i nærområdet.

Fjelledelgran

Fjelledelgran er et treslag innenfor edelgranslekta i furufamilien som ikke er naturlig i Norge og er derfor et treslag som krever tillatelse for å sette ut til skogbruksformål. Fjelledelgran har sitt naturlige utbredelsesområde på vestkysten av Nord-Amerika. Arten har vært forsøkt utsatt i Norge siden slutten av nittitallet. Vi har derfor ikke stor erfaring med naturlig spredning inn i andre naturtype (Artsdatabanken). Treslaget vokser naturlig fra Arizona til Alaska, og er godt tilpasset norsk klima. I følge artsdatabanken er det liten grunn til å tro at fjelledelgran representerer noen økologisk risiko.

Påvirkning på biologisk mangfold

I følge www.artskart.no og www.naturbase.no er det er ikke registrert prioriterte arter, truede/sjeldne arter, utvalgte naturtyper etter rødlistede arter eller utvalgte naturtyper i selve området som omsøkes for utplanting eller i nærområdet rundt. Fylkesmannen kjenner ikke til forekomster av viktig biologisk mangfold her fra andre kilder vi har tilgang til. Det søkes om utplanting i ordinær løvskog med innslag av furu. Dette er en relativt vanlig naturtype i Troms.

Ut fra de erfaringene vi har fra eksisterende plantefelt av både fjelledelgran og norsk gran er det liten spredning i Troms. Vi vurderer at det vil være liten risiko for at utplantet fjelledelgran vil spre seg i Kvænangen i så stor grad at det medfører vesentlige skader på det biologiske mangfoldet her. Siden fjelledelgran har lav risiko for spredning er det liten risiko for spredning og negative konsekvenser for biologisk mangfold i nærområdet.

Fylkesmannen i Troms er bevisst på at utplanting av utenlandske treslag kan få negative konsekvenser for landskapet som også er definert som en del av det biologiske mangfoldet. Vi vil imidlertid ikke legge vesentlig vekt på dette i denne saken fordi utplantingen ikke vurderes å endre landskapsverdien vesentlig. Vi har da lagt vekt på at området for utplanting omfatter et lite areal og tilhører et stort landskapsrom som ikke vil bli vesentlig endret av omsøkt utplanting.

Vi har også vurdert hvilke økologiske konsekvenser utplanting kan få. Når det gjelder økologiske effekter av utplanting av fremmede treslag generelt er kunnskapsgrunnlaget mangelfullt. Ut fra det vi vet er endringer i mangfold av skoglevende organismer, karplanter, bunnfauna, insekter og fugler svakt negative og tenderer til å synke i bestander av fremmede treslag. Det er også påvist små forskjeller i jordsmonn. Undersøkelser av biomangfold (edderkopper, biller, moser, karplanter) i kystlynghei viser ingen negativ effekt av gran på landskapsnivå, men en viss effekt på mindre skala – blant annet ved mindre forekomst av lyskrevende planter under grantrær enn furutrær. Økologiske effekter av fjelledelgran på den stedegne naturen kan være redusert antall arter av karplanter. Det er ikke påvist forskjell i antall fuglearter.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt nok til at vi vil vurdere at omsøkt utplanting av fjelledelgran til juletreproduksjon ikke direkte vil berøre viktig biologisk mangfold vesentlig, og at det er liten risiko for spredning. Kunnskapsgrunnlag knyttet til økologiske konsekvenser av utplanting av utenlandske treslag er mangelfull, men den kunnskapen som foreligger om fjelledelgran indikerer at det ikke er stor risiko for at utplantingen vil endre økosystemet. Vi vurderer derfor at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å fatte en beslutning her jfr naturmangfoldloven § 8 og vil ikke legge føre var prinsippet i § 9 til grunn.

Vi har også vurdert den samlede belastningen økosystemet vil bli utsatt for hvis det gis tillatelse til utplanting i samsvar med naturmangfoldloven § 10. Det er lite belastninger i området fra før og få tekniske inngrep utenom veg og spredt bosetting. På grunnlag av dette vurderer vi at omsøkt utplanting av fjelledelgran ikke vil medføre noen økt samlet belastning som påvirker økosystemet.

Skogfaglig vurdering

Fylkesmannens landbruksavdeling har ingen innvendinger mot at det blir gitt tillatelse til planting av fjelledelgran i det omsøkte området. Tiltaket vil styrke næringsgrunnlaget for søker. Vi ser positivt på at man produserer juletre i fylket. Produksjonen av er i dag langt mindre enn etterspørselen.

Konklusjon:

Utplanting av fjelledelgran som omsøkt på Naviteidet vil påvirke det området der det plantes ut, men vil ikke berøre viktig biologisk mangfold. Det er liten risiko for spredning, og risikoen reduseres hvis det stilles vilkår om at trærne hogges før de setter frø. Omsøkt utplanting vil ikke endre landskapet vesentlig. Vi vurderer at utplanting av fjelledelgran som omsøkt ikke i vesentlig grad vil påvirke naturmangfold, og at det derfor er grunnlag for å innvilge søknaden.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift for utplanting av utenlandske treslag. Det må innhentes særskilt tillatelse fra annet lovverk der dette er nødvendig. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke erstatter, eller gir føringer for eventuelle behov for nye vedtak i kommunen om omdisponering av dyrka mark etter jordlova.

Med hilsen

Heidi-Marie Gabler
fung. miljøverndirektør

Marianne Vileid Uleberg
fung. landbruksdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

Kopi:

Kvæningen kommune